

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **P. Č.,** proti žalované: **Česká advokátní komora,** se sídlem Národní 16, Praha 1, proti rozhodnutím žalované ze dne 7. 12. 2010, č. j. 3003/10, a ze dne 10. 12. 2010, č. j. 3212/10, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 5. 2011, č. j. 30 A 25/2011 – 14,

takto:

I. Návrhu žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 5. 2011, č. j. 30 A 25/2011 – 14, **se nevyhovuje.**

II. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 5. 2011, č. j. 30 A 25/2011 – 14, **se zrušuje.**

III. Žalobci **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Brně, jímž byl osvobozen od soudních poplatků v řízení o kasační stížnosti proti usnesení téhož soudu ze dne 28. 3. 2011, č. j. 30 A 25/2011 - 11, kterým byla jeho žaloba proti výše uvedeným rozhodnutím žalované postoupena Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti namítá, že jej soud osvobodil od soudního poplatku, ačkoliv o to nepožádal. Domnívá se, že na jeho nesouhlas s postoupením věci Městskému soudu v Praze, vyjádřený prostřednictvím kasační stížnosti proti předmětnému usnesení, se poplatková povinnost nevztahuje. Z tohoto důvodu navrhuje napadené usnesení krajského soudu zrušit a vrátit věc tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Přípisem ze dne 9. 1. 2012 stěžovatel požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o nynější kasační stížnosti, což odůvodnil nedostatkem finančních prostředků k úhradě povinného zastoupení. Podle § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) je obecně zastoupení advokátem jednou z podmínek řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem; její splnění však není v některých specifických případech vyžadováno. Nejvyšší správní soud především konstatoval, že na zastoupení stěžovatele advokátem není třeba trvat právě v případech, kdy je předmětem kasačního přezkumu rozhodnutí krajského soudu ve věci jeho osvobození od soudních poplatků (srov. např. rozsudek z 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77; všechny zde citované judikáty NSS jsou dostupné na www.nssoud.cz), resp. o jeho žádosti o ustanovení zástupce (srov. rozsudky ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 143/2005 – 90, a ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 – 41). Zastoupení stěžovatele advokátem proto není ani v tomto případě nezbytnou podmínkou věcného projednání kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud nicméně vážil, zda jeho ustanovení není nutné z hlediska ochrany práv stěžovatele (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). V souladu s vlastní ustálenou judikaturou (srov. rozsudky tohoto soudu ze dne 18. 1. 2006, č. j. 4 Azs 390/2005 – 98, a ze dne 4. 1. 2006, č. j. 3 Ads 26/2005 – 36) vzal v úvahu formální a obsahové kvality kasační stížnosti, přihlédl k právní složitosti věci a dospěl k závěru, že zastoupení stěžovatele advokátem není nezbytné ani z tohoto důvodu; on sám ostatně v předmětném podání neuvedl, jak konkrétně by mu měl být advokát nápomocen. Zdejší soud proto této stěžovatelově žádosti nevyhověl.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud její důvodnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

Stěžovatel spatřuje nezákonnost napadeného usnesení v tom, že mu soud přiznal osvobození od soudních poplatků, přestože o to nepožádal. Dne 14. 2. 2011 jmenovaný podal žalobu proti výše uvedeným rozhodnutím žalovaného. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 28. 3. 2011 (zdejší soud podotýká, že na originálu usnesení je uvedeno chybné datum 28. 3. 2010; jedná se však toliko o zjevnou nesprávnost) věc postoupil Městskému soudu v Praze. Toto rozhodnutí napadl stěžovatel dne 11. 5. 2011 kasační stížností. Vzhledem k tomu, že je účastníkem řady dalších řízení vedených krajským soudem, byly tomuto soudu z jeho činnosti známy jeho osobní, majetkové a výdělkové poměry (viz č. l. 16 soudního spisu). Krajský soud proto nyní napadeným usnesením ze dne 13. 5. 2011 rozhodl o osvobození stěžovatele od soudních poplatků.

Podle § 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o soudních poplatcích“) se soudní poplatky vybírají za řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků, který je uveden v příloze k tomuto zákonu. Není-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na

zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví (§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. ve znění účinném do 31. 12. 2011 (užitého přiměřeně podle § 120 s. ř. s.) však účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Z dikce tohoto ustanovení jasně vyplývá, že účastníku řízení lze přiznat osvobození od soudních poplatků pouze tehdy, pokud o to sám požádá a doloží, že skutečně nemá prostředky k jeho zaplacení.

V nyní projednávané věci není pochyb o tom, že soudní poplatek nebyl zaplacen při podání kasační stížnosti, ani o tom, že stěžovatel v kasační stížnosti ani v jiném podání nepožádal o osvobození od této povinnosti. Pokud tedy krajský soud za dané situace nepostupoval v souladu s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích a stěžovatele nevyzval k jeho dodatečnému zaplacení, ale sám z vlastní iniciativy a na základě svých poznatků o příjmech a majetkových poměrech stěžovatele rozhodl o jeho osvobození od soudního poplatku, postupoval nesprávně; jeho rozhodnutí je proto nezákonné v důsledku jiné vady řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Na základě všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 zrušil; vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení se v tomto případě jeví jako bezpředmětné a z hlediska procesní ekonomie nevhodné, neboť zrušené usnesení nemusí být nahrazeno novým rozhodnutím tohoto soudu.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl zdejší soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., užitého přiměřeně dle § 120 s. ř. s. Stěžovatel měl ve věci plný úspěch a měl by tedy právo na náhradu nákladů řízení; vzhledem k tomu, že mu žádné náklady spojené s tímto řízením nevznikly, soud rozhodl tak, že se mu náhrada nákladů nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2012

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu